



ČESKÁ REPUBLIKA  
**ROZSUDEK**  
**JMÉNEM REPUBLIKY**

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Kotrčové a soudců Mgr. Pavly Polednové a JUDr. Olgy Petrové ve věci

žalobce:                   **a) Ing. Přemek M.**, narozený dne xxx  
bytem xxx, xxx  
                              **b) JUDr. Vanda K.**, narozená dne xxx  
bytem xxx, xxx  
                              **c) Ing. R. K.**, narozený dne xxx  
bytem xxx, xxx  
                              **d) Petr P.**, narozený dne xxx  
bytem xxx, xxx  
všichni zastoupeni advokátkou Mgr. Janou Wranikovou  
sídlem Občanská 1115/16, 710 00 Ostrava

proti  
žalované:               **Městská část Praha 6**, IČO 00063703  
sídlem Čs. armády 23, 160 52 Praha 6  
zastoupená advokátem JUDr. Františkem Vokůrkou  
sídlem Jeseniova 2863/50, 130 00 Praha 3

**o zaplacení částky 229.020 Kč s příslušenstvím**

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 14. prosince 2017, č. j. 27 C 274/2016-35 ve znění opravného usnesení ze dne 8. března 2018 č. j. 27 C 274/2016-60

**takto:**

I.       Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výrocích o věci samé I., II., III. a IV. **potvrzuje.**

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková

II. Ve výroku o nákladech řízení V. **se** rozsudek soudu prvního stupně **zrušuje** a v tomto rozsahu **se** věc **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

#### Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit do tří dnů od právní moci rozsudku žalobci a) částku 85.882,50 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně z této částky za dobu od 11.12.2016 do zaplacení (výrok I.), žalobci b) částku 57.255 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně z této částky za dobu od 11.12.2016 do zaplacení (výrok II.), žalobcům b) a c) částku 28.627,50 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně z této částky za dobu od 11.12.2016 do zaplacení (výrok III.), žalobci d) částku 57.255 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně z této částky za dobu od 11.12.2016 do zaplacení (výrok IV.) a dále uložil žalované povinnosti zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 41.058 Kč k rukám právní zástupkyně žalobců do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok V.).
2. Rozhodl takto o žalobě, kterou se žalobci jako podíloví spoluvlastníci pozemků parc. č. xxx, ostatní plocha, jiná plocha o výměře 116 m<sup>2</sup>, parc. č. xxx, ostatní plocha, zeleň o výměře 909 m<sup>2</sup> a parc. č. xxx, ostatní plocha, jiná plocha o výměře 16 m<sup>2</sup>, vše v katastrálním území xxx, obec Praha, domáhali na žalované vydání bezdůvodného obohacení z titulu užívání předmětných pozemků bez právního důvodu v období od 1.1.2015 do 30.10.2016. Požadovali zaplacení částky v celkové výši 229.020 Kč s příslušenstvím odpovídající regulované ceně 120 Kč za m<sup>2</sup> s tím, že s ohledem na velikost spoluvlastnických podílů žalobce a) požadoval zaplacení částky 85.882,50 Kč, žalobce b) zaplacení částky 57.255 Kč, žalobci b) a c) zaplacení částky 28.627,50 Kč a žalobce d) zaplacení částky 57.255 Kč. Žalobci tvrdili, že pozemky jsou využívány jako chodníky a veřejná zeleň s tím, že o charakteru a využití pozemků bylo rozhodnuto bez jejich vědomí a souhlasu.
3. Žalovaná se žalobou nesouhlasila a navrhovala její zamítnutí s odůvodněním, že předmětné pozemky neužívá, a tudíž není dán právní základ pro uplatněný nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Namítala, že na předmětných pozemcích nezbudovala žádné chodníky ani veřejnou zeleň. Vyjadřovala se k definici veřejného prostranství s tím, že předmětné pozemky nejsou z větší části veřejnou zelení a mají charakter všeobecně obytné plochy, která není veřejným prostranstvím. Dovozovala, že ve sporu není dána její pasivní věcná legitimace, neboť předmětné a ani okolní pozemky jí nebyly svěřeny k hospodaření.
4. Soud prvního stupně po provedeném dokazování vyšel zejména ze zjištění, že žalobci jsou podílovými spoluvlastníky pozemků parc. č. xxx, ostatní plocha, jiná plocha o výměře 116 m<sup>2</sup>, parc. č. xxx, ostatní plocha, zeleň o výměře 909 m<sup>2</sup> a parc. č. xxx, ostatní plocha, jiná plocha o výměře 16 m<sup>2</sup>, vše v katastrálním území xxx, obec Praha. Spoluvlastnický podíl žalobce a) činí ideální 3/8, spoluvlastnický podíl žalobkyně b) činí ideální 1/4, spoluvlastnický podíl o velikosti 1/8 mají žalobci b) a c) ve společném jmění manželů a spoluvlastnický podíl žalobce d) činí ideální 1/4. Dopisem ze dne 9.11.2016 vyzvali žalobci žalovanou k zaplacení žalované částky. Uvedené pozemky jsou na základě platného územního plánu hlavního města Prahy definovány jako plocha všeobecně obytná, část pozemku parc. č. xxx jako veřejná zeleň v rámci městské a krajinné zeleně. V katastrálním území xxx v části přiléhající k západní straně domu č. p. xxx, xxx a xxx nebyla povolena žádná stavba pozemní komunikace, fakticky se však na pozemku parc. č. xxx a přilehlých pozemcích parc. č. xxx a xxx nachází užívaný chodník spojující severojižně ulici xxx a ulici na xxx.
5. Po právní stránce soud prvního stupně věc hodnotil dle ust. § 2991 odst. 2 o. z. Konstatoval, že žalobci jsou omezení ve svém vlastnickém právu způsobem využití všech tří dotčených pozemků, které představují veřejné prostranství ve smyslu ust. § 14b zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Způsobem využití pozemků jsou vyloučeni z oprávnění předmět svého vlastnictví

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková

držet a užívat výlučně pro sebe jeho plody a užitky ve smyslu ust. § 123 o. z. Dále uvedl, že předmětné pozemky nebyly nikdy vyvlastněny ve veřejném zájmu a jsou pouze fakticky užívány k uspokojování potřeb občanů hlavního města Prahy a potažmo Městské části Praha 6. Poukázal na to, že pozemky jsou zčásti veřejnou zelení, zčásti jako jiná plocha tvoří součást místní pozemní komunikace a slouží tedy primárně k uspokojování potřeb občanů žalované. Na základě uvedeného uzavřel, že žalobou uplatněný nárok žalobců je co do základu po právu. Konstatoval, že pozemky ve vlastnictví žalobců plní funkci veřejné zeleně a místní komunikace, slouží primárně k uspokojení blíže neurčeného okruhu subjektů, zejména občanů žalované. Žalovaná tak dle soudu prvního stupně musí nést odpovědnost za takovýto způsob užívání cizích pozemků, neboť jeho prostřednictvím plní své funkce územně samosprávného celku, který mimo jiné má zajišťovat uspokojování životních potřeb občanů, mezi něž jistě patří existence veřejné zeleně a pozemní komunikace v rámci území zastavěného obytnými domy. Soud prvního stupně shledal žalobou uplatněný nárok důvodným i co do výše, když žalobci se podle výše svých spoluvlastnických podílů domáhají bezdůvodného obohacení ve výši úředně regulované maximální ceny ročního nájemného ve výši 120 Kč za m<sup>2</sup> dle Výměrů ministerstva financí č. 01/2014 a č. 01/2015. Z uvedených důvodů soud prvního stupně žalobě v plném rozsahu vyhověl a žalovanému uložil povinnost zaplatit žalované částky se zákonnými úroky z prodlení. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle úspěchu ve věci dle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. tak, že žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobcům na nákladech řízení částku 41.058 Kč.

6. Proti rozsudku podala žalovaná včasné odvolání. Namítala, že se soud prvního stupně nevyporádal se všemi v řízení prezentovanými námitkami. Poukázala na to, že dotčené pozemky jsou dle katastru nemovitostí evidovány jako ostatní plocha se způsobem využití jako jiná plocha a zeleň. Podle územního plánu sídelního útvaru Hlavního města Prahy jsou pak pozemky definovány jako území všeobecně obytné a částečně jako městská krajinná zeleň. Namítala, že území všeobecně obytné a ani zeleň městská krajinná nejsou pozemky, do jejichž charakteristiky by náležel atribut „veřejné přístupnosti“. Uvedla, že na pozemcích parc. č. xxx a xxx se nachází chodník a schodiště na něj navazující jako přístupová cesta k domům č. p. xxx – xxx s tím, že jde pravděpodobně o tzv. černou stavbu a že pozemky nejsou primárně užívány širokou veřejností. Dále uvedla, že pozemek parc. č. xxx tvoří travnatá plocha se stromy a keři, kterou nikdo neužívá, a asfaltová cesta spojující ulice xxx a xxx s tím, že ohledně této stavby nebyly nalezeny žádné dokumenty. Vyjádřila názor, že předmětné pozemky nelze označit za veřejné prostranství a není tak dán předpoklad pro omezení vlastnického práva žalobců. Poukázala na to, že žalobci se ani nepokusili tvrzenou veřejnou přístupnost svých pozemků zvrátit a nepokusili se ani o oplocení předmětných pozemků. Namítala, že ani v teoretické rovině není na předmětný případ vhodné aplikovat zákonná ustanovení o povinnosti vydat bezdůvodné obohacení, když dotčené pozemky žalobců nejsou ekonomicky využitelné a není tak dán předpoklad, že by za jejich užívání kdokoliv hradil nájem v čase a místě obvyklý. Dále dovozovala nedostatek své pasivní věcné legitimace s tím, že v daném sporu je dána pasivní věcná legitimace Hlavního města Prahy. Závěrem zdůraznila, že žaloba podaná v této věci postrádá hmotněprávní základ a rozsudek soudu prvního stupně nedefinoval, v čem hmotněprávní nárok žalobců spočívá. Z uvedených důvodů navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítne.
7. Žalobci ve vyjádření k podanému odvolání navrhovali potvrzení rozsudku soudu prvního stupně jako věcně správného. Poukázali na to, že o totožném nároku žalobců za jiné období bylo již soudy rozhodováno a rozsudek soudu prvního stupně vydaný v této věci s těmito rozhodnutími plně koresponduje. Zdůraznili, že předmětné pozemky slouží jako chodníky a veřejná zeleň, přičemž o jejich charakteru a využití bylo rozhodnuto bez vědomí a souhlasu vlastníků. Dle názoru žalobců předmětné pozemky spadají pod definici veřejného prostranství. Uvedli, že pozemky tvoří pro občany žalované spojnicí mezi ulicemi xxx a xxx. Je tak naprosto mylná

představa, že by mohly být žalobci oploceny, neboť by tak bylo bráněno obyvatelům v přístupu k domům a infrastruktuře. Dále uvedli, že otázka pasivní věcné legitimace žalovaného již byla řešena v předchozích rozhodnutích soudu a řešil ji i Nejvyšší soud ČR a Ústavní soud ČR, přičemž ze všech těchto rozhodnutí vyplývá, že je-li veřejné prostranství ve vlastnictví jednotlivce užíváno především občany té obce, ve které se nachází, vzniká obci povinnost realizovat ve prospěch vlastníka pozemku, na němž je veřejné prostranství, platby z titulu bezdůvodného obohacení. Zdůraznili, že předmětné pozemky jako veřejná prostranství mohou nepochybně sloužit všem občanům hlavního města, primárně však, i vzhledem k jejich poloze v obytné zástavbě, slouží právě k uspokojování potřeb občanů Prahy 6.

8. Odvolací soud přezkoumal podle ust. § 212 a § 212a o.s.ř. napadený rozsudek soudu prvního stupně i řízení, které jeho vydání předcházelo. Poté dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
9. Soud prvního stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek skutkových zjištění, vyšel ze správně zjištěného skutkového stavu věci a věc také správně posoudil po právní stránce. Náležitě se vypořádal rovněž s uplatněnými námitkami žalované a při formulaci svých závěrů se neodchýlil od ustálené judikatury a již pravomocných rozhodnutí obecných soudů o stejných nárocích žalobců za jiná časová období. Odvolací soud souhlasí se závěry soudu prvního stupně a odvolací námitky, opakující převážně argumentaci žalované uplatněnou před soudem prvního stupně, nepovažuje za opodstatněné.
10. Podle ust. § 2991 odst. 1 o. z., kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.
11. Podle ust. § 2991 odst. 2 o. z., bezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.
12. Podle ust. § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a dle ust. § 14b zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.
13. V projednávané věci z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobci jsou podílovými spoluvlastníky pozemků parc. č. xxx, parc. č. xxx a parc. č. xxx, v katastrálním území xxx, nacházejících se v územním obvodu žalované. V katastru nemovitostí jsou evidovány první dva pozemky jako ostatní plocha, jiná plocha a třetí pozemek je evidován jako ostatní plocha, zeleň. Fakticky jsou uvedené pozemky součástí komplexu zastavěného bytovými domy, na prvních dvou se nachází chodníky a přístupová komunikace k obytným domům č. p. xxx až xxx, na třetím pozemku je veřejná zeleň a účelová komunikace, která tvoří spojnici mezi ulicemi xxx a na xxx. Jedná se přitom o prostory volně a bez omezení přístupné, sloužící k obecnému užívání a k uspokojování potřeb zejména občanů žalované. Je tedy zřejmé, že předmětné pozemky spadají pod definici veřejného prostranství ve smyslu ust. § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a dle ust. § 14b zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Za neopodstatněné lze přitom s ohledem na charakter a využití pozemků považovat odvolací námitky žalované v tom smyslu, že se žalobci nepokusili pozemky ve svém vlastnictví oplotit, když by tak bylo v rozporu s veřejným zájmem bráněno obyvatelům městské části v přístupu k domům, k infrastruktuře a veřejné zeleni.
14. Je zřejmé, že v dané věci se jedná o situaci, kdy žalobci jsou užíváním dotčených pozemků jako veřejného prostranství omezeni ve svém vlastnickém právu. Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu přitom plyne, že není-li v občanskoprávní rovině (např. smlouvou) upraveno obecné

užívání veřejného prostranství zahrnující i jen z části pozemky vlastnický náležející třetí osobě, má to za následek vznik bezdůvodného obohacení na straně obce plněním bez právního důvodu, neboť i když existuje právní důvod užívání veřejného prostranství, nejde o titul, podle kterého by obci vzniklo oprávnění, aby takové plnění ze strany třetí osoby (strpění užívání jejího majetku) bylo poskytováno bezplatně. Dochází-li tedy k omezení ústavně zaručeného vlastnického práva k nemovitému majetku tím, že je pozemek užíván jako veřejné prostranství, přísluší jeho vlastníku náhrada ze strany obce, a není-li poskytována, lze ji po obci vymáhat jakožto nárok z bezdůvodného obohacení. Povinnost k poskytnutí náhrady vlastníku se zásadně připíná k obci, ovšem v případě, kdy je touto obcí hlavní město Praha, je třeba zohlednit i specifika jejího samosprávného uspořádání daná zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 7.4.2015 sp. zn. 28 Cdo 4250/2014).

15. Odvolací námitky žalované ohledně nedostatku její pasivní věcné legitimace v daném sporu shledal odvolací soud nedůvodnými. Tato otázka již byla opakovaně řešena v rozhodnutích Městského soudu v Praze (srovnej rozsudek z 1.12.2014 sp. zn. 53 Co 387/2014 nebo z 18.1.2017 sp. zn. 19 Co 420/2016) a obdobně také v rozhodnutích Nejvyššího soudu (srovnej rozsudek z 7.4.2015 sp. zn. 28 Cdo 4250/2014) a Ústavního soudu (srovnej náleží z 26.4.2016 sp. zn. II. ÚS 2520/15). Z judikatury přitom plyne, že je-li veřejné prostranství ve vlastnictví jednotlivce užíváno především občany té obce, ve které se nachází, vzniká této obci povinnost realizovat ve prospěch vlastníka pozemku platby z titulu bezdůvodného obohacení. V rámci hlavního města Prahy pak platí, že povinnou osobou k poskytnutí náhrady za bezdůvodné obohacení vzniklého obhospodařováním pozemků, jež jsou veřejným prostranstvím a vlastnický přínáleží třetí osobě, je zpravidla příslušná městská část obhospodařující pozemek užívaný jako veřejná zeleň a nikoli hlavní město Praha – členící se na městské části, které v rozsahu stanoveném zákonem a Statutem hlavního města Prahy vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Za relevantní hledisko označil Nejvyšší soud i to, že péče o pozemky veřejné zeleně a umožňování jejich užívání patří k veřejné funkci městské části (ust. § 18 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze), jež takto plní svou zákonnou povinnost pečovat o všestranný rozvoj svého území a dbát potřeb svých občanů a jež by jinak svou povinnost musela plnit jiným způsobem (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 7.4.2015 sp. zn. 28 Cdo 4250/2014).
16. Z uvedeného plyne, že soud prvního stupně správně dospěl k závěru, že bezplatným užíváním dotčených pozemků jako veřejného prostranství vzniká žalované bez právního důvodu na úkor žalobců bezdůvodné obohacení ve smyslu ust. § 2991 o. z., za které žalobcům přísluší náhrada. Správně shledal žalobu důvodnou co do základu uplatněného nároku a nepochybil ani při určení výše náhrady, kterou je žalovaná povinna každému ze žalobců za dotčené období od 1.1.2015 do 30.10.2016 nahradit, když tuto odvíjel od úředně regulované maximální ceny ročního nájemného ve výši 120 Kč za m<sup>2</sup> a rok (výměry ministerstva financí č. 01/2014 a 01/2015) a od velikosti spoluvlastnických podílů žalobců. Správně rozhodl rovněž o povinnosti žalované zaplatit žalobcům žalované částky spolu s úrokem z prodlení v zákonné výši, když žalovaná žalobcům požadovanou náhradu z titulu bezdůvodného obohacení neplnila bez zbytečného odkladu poté, co byla žalobci o zaplacení dopisem z 9.11.2016 požádána (ust. § 1958 odst. 2 ve spojení s ust. § 1970 a nař. vl. č. 351/2013 Sb.).
17. Z uvedených důvodů odvolací soud podle § 219 o.s.ř. napadený rozsudek ve výrocích I., II., III. a IV. o věci samé jako věcně správný potvrdil. Současně však neshledal podmínky pro potvrzení nebo změnu rozsudku soudu prvního stupně výroku V. o nákladech řízení.
18. Soud prvního stupně sice správně rozhodoval o nákladech účastníků podle úspěchu ve sporu za použití ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. nezohlednil však skutečnost, že žalobci se nedomáhají zaplacení jedné peněžité částky společně, nýbrž každý ze žalobců uplatnil samostatný nárok na zaplacení

peněžitě částky v závislosti na velikosti svého spoluvlastnického podílu. Jedná se tedy o společné řízení o samostatných nárocích více žalobců. V takové věci je třeba rozhodnout o nákladech podle míry úspěchu a neúspěchu ve vztahu mezi každým ze žalobců a žalovanou zvlášť. Náklady, které pak byly vynaloženy žalobci společně, je třeba rozdělit podle poměru výše nároků jednotlivých žalobců, tj. podle toho, jak se ta která ze společně projednávaných věcí podílela na vzniku společných nákladů. Soud prvního stupně však rozhodl o náhradě nákladů řízení účastníkům bez toho, že by určil, jaká výše náhrady placená žalovanou náleží tomu kterému žalobci. Nadto přezkoumatelným způsobem nezprostředkoval, jak byla jím vyčíslená výše náhrady vypočtena.

19. Z uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku V. o nákladech řízení podle ust. § 219a odst. 1 písm. a) o.s.ř. zrušil a v tomto rozsahu věc vrátil soudu prvního stupně podle ust. § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. k dalšímu řízení.
20. Na soudu prvního stupně nyní bude, aby v dalším řízení znovu rozhodl o nákladech řízení mezi účastníky navzájem, a to včetně nákladů řízení odvolacího (ust. § 224 odst. 3 o.s.ř.). Při rozhodování o náhradě nákladů řízení účastníků vezme v úvahu, že se jedná o společné řízení o samostatných nárocích žalobců a) až d) a že je třeba rozhodnout o nákladech podle míry úspěchu a neúspěchu ve vztahu mezi každým ze žalobců a žalovanou zvlášť.
21. Právním názorem, vysloveným v rozhodnutí odvolacího soudu, je soud prvního stupně vázán (ust. § 226 odst. 1 o.s.ř.).

#### **Poučení:**

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně, ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, jen za podmínek stanovených v ust. § 237 o.s.ř. Proti zrušujícímu výroku II. tohoto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Praha 31. května 2018

JUDr. Ivana Kotrčová v. r.  
předsedkyně senátu